

for dagene
som kommer

Forsikringsvilkår

Kollektiv ulykkes- og yrkesskedeforsikring for kommunal virksomhet

Gjelder fra 01.01.2008
Avløser vilkår av 01.01.2007

1	DEFINISJONER	4
2	HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR	5
3	HVOR FORSIKRINGEN GJELDER	5
4	HVA FORSIKRINGEN KAN OMFATTE	5
5	YTELSER ETTER LOV OM YRKESKADEFORSIKRING	5
5.1	Tappt inntekt	5
5.2	Ervervserstatning	6
5.3	50 % ervervsmessig uførhet eller mer	6
5.4	Menerstatning	6
5.5	Merutgifter	7
5.6	Erstatning ved dødsfall	7
5.7	Hvilke begrensninger som gjelder	8
6	YTELSER ETTER § 11 I HOVEDTARIFFAVTALEN	8
6.1	Ytelser ved yrkesskade/yrkessykdom	8
6.2	Samordning med lov om yrkesskadeforsikring	9
6.3	Reise til/fra arbeid	9
7	SKADEOPPGJØR OG ERSTATNINGSBEREGNING	9
7.1	Sikredes plikter ved skadetilfelle	9
7.2	Utbetalingsregler	10
7.3	Behandlingsutgifter	10
7.4	Etteroppgjør ved lovbestemt yrkesskadeforsikring	11
7.5	Samordning av trygdeytelser	11
7.6	Samordning av reglene med lov om yrkesskadeforsikring	11
7.7	Arbeidstakere med flere stillinger	11
7.8	Renter	11
7.9	Regress	11
8	ULYKKESSKADE I FRITID	11
8.1	Alternativ 1	11
8.2	Alternativ 2	12
8.3	Alternativ 3	13
8.4	Alternativ 4	14
8.5	Begrensninger ved ulykkeskade i fritid	15

8.6	Militærtjeneste	17
8.7	Naturkatastrofer, krig og ordensforstyrrelser	17
8.8	Flykapring	17
9	SKADER SOM ERSTATTES ETTER SÆRSKILT AVTALE (SÆRVILKÅR)	17
9.1	Reise til/fra arbeidssted - dekningsnivå som i arbeidstid	17
9.2	Medisinsk invaliditet - forhøyet forsikringssum	17
9.3	Medisinsk invaliditet under 15 %	17
9.4	Opphevet samordning med gruppelivsforsikring	17
9.5	Ulykkesforsikring for særskilte aktiviteter/personell	17
9.6	Hjemmekontor	17
10	GENERELLE VILKÅRBESTEMMELSER FOR ULYKKE/YRKESSKADE	18
10.1	Fornyelse av forsikringen/oppsigelse	18
10.2	Opphør av forsikringen ved manglende premiebetaling	18
10.3	Uriktige opplysninger	18
10.4	Klageinstans	18
10.5	Foreldelse	18
10.6	Følgene av svik	18
10.7	Valuta	18
10.8	Lovvalg	18
10.9	Verneting	19
10.10	Tilbakebetaling av premie ved opphør av forsikringen i forsikringstiden	19

Forsikringsavtalen består av

- Forsikringsbeviset
- Forsikringsvilkårene
- Forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989
- Det øvrige lovverk

Teksten i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

Disse vilkår gjelder for KLP Skadeforsikring AS, heretter kalt selskapet.

I tillegg til disse vilkår gjelder

- Lov om yrkesskadeforsikring av 16. juni 1989 med forskrifter
- Lov om skadeserstatning av 13. juni 1969
- § 11 i hovedtariffavtalen

1

Definisjoner

- Forsikringsbevis:** dokument som bekrefter avtalen mellom forsikringstakeren og forsikringsselskapet.
- Forsikringsvilkår:** vilkårene i dette dokument.
- Forsikringstaker:** den som har inngått forsikringsavtalen med selskapet.
- Forsikrede:** den persons liv eller helse forsikringen knytter seg til.
- Sikrede:** den som har rett til å få utbetalt erstatning.
- Ektefelle:** den person forsikrede lovformelig er gift med. En person regnes ikke lenger som ektefelle når det er gitt bevilling til, eller avsagt dom for separasjon eller skillsmisse. Dette gjelder selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig. Likestilt med ektefelle regnes registrert partner, jf. lov om partnerskap av 30. april 1993.
- Samboer:** person som avdøde har levd sammen med i et ekteskapslignende forhold og det framgår i folkeregisteret at de to har hatt samme bolig de siste to årene, eller person som hadde felles barn og felles bolig med avdøde. En person regnes likevel ikke som samboer dersom det på dødsfalltidspunktet forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap kunne inngås.
- Forsørger:** forutsetter at skattefradrag for forsørgelse ble gitt ved siste skatteligning.
- Barn:** forsikredes egne barn og adoptivbarn under 20 år.
- Yrkesskade og yrkessykdom:** legemsskade og sykdom som omfattes av §§ 10 og 11 i lov om yrkesskadeforsikring av 16. juni 1989, dvs. skade og sykdom som forsikrede påføres i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden når det er
 - skade eller sykdom som er forårsaket av arbeidsulykke, eller
 - skade eller sykdom som etter folketrygdloven av 28. februar 1997 § 13-4 er likestilt med yrkesskade, eller
 - annen skade og sykdom som skyldes påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser. Belastningslidelser regnes ikke som yrkesskade eller yrkessykdom.
- G:** folketrygdens grunnbeløp.
- Ervervsmessig uførhet:** helt eller delvis varig tap av evnen til inntektsgivende arbeid, uavhengig av arbeidsmarked og skadelidtes forhold for øvrig.

- m. **Medisinsk invaliditet:** varig og betydelig skade av medisinsk art.
- n. **Ulykkesskade:** skade på legemet forårsaket av en plutselig og uforutsett ytre hendelse som inntreffer i forsikringstiden.
- o. **Fritidsskade:** ulykkesskade som ikke er inntruffet på arbeid eller på direkte reise mellom hjem og arbeidssted, eller ulykkesskade som ikke er inntruffet under arbeid for annen arbeidsgiver eller under arbeid den forsikrede utfører som selvstendig næringsdrivende.

2 Hvem forsikringen gjelder for

Lovbestemt yrkesskadeforsikring gjelder for alle ansatte hos forsikringstaker. Lov om yrkesskadeforsikring av 16. juni 1989 angir fra 01.01.1990 en plikt for arbeidsgiver til å tegne forsikring for yrkesskade og yrkessykdom.

Dersom det fremgår i forsikringsbeviset kan ordningen være tegnet for en begrenset gruppe ansatte. Forsikring på de øvrige ansatte må da være tegnet gjennom en annen forsikringsavtale.

For dekninger utover den lovbestemte yrkesskadeforsikringen dekkes kun arbeidstakere som omfattes av hovedtariffavtalen for kommuneansatte.

For ”Ytelser etter §11 i hovedtariffavtalen” gjelder forsikringen også for kommunale (eventuelt fylkeskommunale) ombudsmenn under utøvelse av ombudet. Som ombudsmenn anses kommunestyrerepresentanter (eventuelt fylkestingsrepresentanter), medlemmer av hovedutvalg og andre faste utvalg, styrer og råd når organene er oppnevnt for hele valgperioden. Vararepresentanter er dekket når de utfører tjeneste som ombudsmenn.

For ”Ulykkesskade i fritid” forutsettes det at arbeidstakeren minst er ansatt i 15% stilling på skadetidspunktet. Dersom arbeidstakeren var i permisjon forutsettes det at vedkommende enten var i permisjon med lønn eller at permisjonen hadde varighet mindre enn 1 måned.

3 Hvor forsikringen gjelder

Lovbestemt yrkesskadeforsikring gjelder i arbeid, på arbeidsstedet i arbeidstiden.

Tariffbestemt yrkesskadeforsikring i henhold til § 11 i hovedtariffavtalen gjelder også på direkte reise mellom hjem og arbeidssted.

Forsikringen for ulykkesskade i fritid gjelder i hele verden. Utenfor Norden gjelder forsikringen for opphold inntil 6 måneders varighet.

4 Hva forsikringen kan omfatte

Når det fremgår av forsikringsbeviset omfatter forsikringen:

- a. Yrkesskade og yrkessykdom i henhold til lov om yrkesskadeforsikring
- b. Yrkesskade og yrkessykdom i henhold til § 11 i hovedtariffavtalen
- c. Ulykkesskade i fritid
- d. Reise til/fra arbeidssted – dekningsnivå som i arbeidstid
- e. Medisinsk invaliditet - forhøyet forsikringssum
- f. Medisinsk invaliditet under 15 %
- g. Opphevet samordning med gruppelivsforsikring

5 Ytelser etter lov om yrkesskadeforsikring

Ved yrkesskade/yrkessykdom har arbeidstaker rett til erstatning i henhold til lov om yrkesskadeforsikring av 16. juni 1989 med tilhørende forskrift.

5.1 Tapt inntekt

Ved yrkesskade/yrkessykdom erstattes faktisk inntektstap frem til oppgjørstidspunktet, jf. skadeserstatningsloven § 3-1.

5.2 Ervervserstatning

Ervervserstatning ytes på grunnlag av graden av varig ervervsuførhet og forsikredes pensjonsgivende inntekt i folketrygden i året før skaden/sykdommen konstateres.

Hvis skadelidtes antatte inntekt uten skaden eller sykdommen i året skaden/ sykdommen ble konstatert gir høyere inntektsgrunnlag, legges dette til grunn. Tilsvarende gjelder hvis skadelidte i et senere inntektsår før oppgjøret skjer har oppnådd en pensjonsgivende inntekt som gir et høyere grunnlag.

Hvis det er særlige holdepunkter for å anta at grunnlaget for beregningen etter ovenstående avviker vesentlig fra det som ville ha vært skadelidtes alminnelige inntektsnivå uten skaden eller sykdommen, skal grunnlaget for beregningen justeres til dette nivået.

Har skadelidte bare tapt deler av sin ervervsevne, reduseres erstatningen tilsvarende.

5.2.1 Grunnerstatning

Ved 100 % varig ervervsuførhet beregnes erstatningen slik:

Inntektsgrunnlag	Grunnerstatning
Til og med 7 G	22 G
Over 7 G t.o.m. 8 G	24 G
Over 8 G t.o.m. 9 G	26 G
Over 9 G t.o.m. 10 G	28 G
Over 10 G	30 G

Fastsettelsen av inntektsgrunnlaget for beregningen skjer på grunnlag av G den 1. januar i det inntektsåret inntekten er opptjent. Erstatningen beregnes etter G på oppgjørstidspunktet.

5.2.2 Skadelidtes alder

Erstatningsbeløpet ved 100 % ervervsmessig uførhet beregnes slik i forhold til den grunnerstatning som er avtalt:

- Er skadelidte 45 eller 46 år, svarer erstatningen til grunnerstatningen.
- For hvert år skadelidte er over 46 år, gjøres et fradrag som utgjør 5 % av grunnerstatningen. Erstatningen skal likevel utgjøre minst 10 % av grunnerstatningen.
- Er skadelidte 35-44 år, forhøyes erstatningen for hvert år han/hun er yngre enn 45 år med 3,5 % av grunnerstatningen.
- Er skadelidte 34 år eller yngre, forhøyes erstatningen for hvert år han/hun er yngre enn 35 år med 2,5 % av grunnerstatningen. I tillegg forhøyes erstatningen med 35 % av grunnerstatningen.

Beregningen skjer i henhold til forsikredes alder på oppgjørstidspunktet.

5.3 50 % ervervsmessig uførhet eller mer

Var skadelidte uavhengig av den aktuelle yrkesskaden eller yrkessykdommen 50 % ervervsmessig ufør eller mer, kan han/hun kreve erstatningen utmålt etter skadeserstatningsloven § 3-1 hvis dette gir høyere erstatning enn etter lov om yrkesskadeforsikring med tilhørende forskrift.

5.4 Menerstatning

5.4.1 Grunnerstatning

Ved varig medisinsk invaliditet på 15 % eller mer utbetales menerstatning etter følgende skala:

Medisinsk invaliditetsgrad:	Grunnerstatning:
15-24%	0,75 G
25-34%	1,00 G
35-44%	1,50 G
45-54%	2,00 G
55-64%	2,50 G
65-74%	3,00 G
75-84%	3,75 G
85-100%	4,50 G

Skade som er betydelig større enn skade som gir grunnlag for invaliditetsgrad på 100 % erstattes med 5,5 G.

- 5.4.2 Beregning av menerstatning i forhold til skadelidtes alder.
- Er skadelidte 45 eller 46 år svarer erstatningen til grunnerstatningen.
 - For hvert år skadelidte er over 46 år, gjøres et fradrag som utgjør 2 % av grunnerstatningen. Erstatningen skal likevel utgjøre minst 50 % av grunnerstatningen.
 - For hvert år skadelidte er yngre enn 45 år, forhøyes erstatningen med 2 % av grunnerstatningen.

Beregningen skjer på grunnlag av forsikredes alder på konstateringstidspunktet og G på oppgjørstidspunktet.

5.5 Merutgifter

- 5.5.1 Påførte merutgifter
Påførte merutgifter frem til oppgjørstidspunktet erstattes individuelt, jf. skadeserstatningsloven § 3-1. Selskapet dekker dokumenterte merutgifter som er påført forsikrede på grunn av skaden/sykdommen.
- 5.5.2 Fremtidige merutgifter
Selskapet dekker gjennomsnittlige, fremtidige årlige merutgifter som følge av skaden/sykdommen. Dette er en engangserstatning som beregnes på grunnlag av forsikredes alder på oppgjørstidspunktet og fastsettes slik:

Alder	Erstatning
Inntil 35 år	21 ganger påregnelige årlige utgifter
35-49 år	19 ganger påregnelige årlige utgifter
50-59 år	16 ganger påregnelige årlige utgifter
60-69 år:	14 ganger påregnelige årlige utgifter
70 år:	8 ganger påregnelige årlige utgifter

5.6 Erstatning ved dødsfall

- 5.6.1 Erstatning til ektefelle/registrert partner eller samboer
Utbetaling til ektefelle eller samboer ved dødsfall er 15 G.

For hvert år avdøde var over 46 år, reduseres erstatningen etter første ledd med 5 %, likevel ikke med mer enn 80 %.

Den erstatningsberettigede har krav på morarenter etter morarenteloven fra en måned etter at dødsfallet ble meldt til forsikringssselskapet.

Beregningen skjer på grunnlag av forsikredes alder ved dødsfallet og G på oppgjørstidspunktet.

- 5.6.2 Erstatning til barn under 20 år
Det beregnes særskilt erstatning for hvert barn under 20 år som avdøde forsørget. Erstatningen fastsettes ut fra barnets alder ved forsørgers bortfall og G på oppgjørstidspunktet.

Erstatningen utgjør:

Barnets alder	Erstatning	Barnets alder	Erstatning
Under 1 år	6,5 G	10 år	3,5 G
1 år	6,0 G	11 år	3,0 G
2 år	6,0 G	12 år	2,5 G
3 år	5,5 G	13 år	2,5 G
4 år	5,0 G	14 år	2,0 G
5 år	5,0 G	15 år	2,0 G
6 år	4,5 G	16 år	1,5 G
7 år	4,0 G	17 år	1,5 G
8 år	4,0 G	18 år	1,0 G
9 år	3,5 G	19 år	1,0 G

Var avdøde eneforsørger får barnet dobbel erstatning.

- 5.6.3 Erstatning for begravelseskostnader
Kostnader til begravelse erstattes med 0,5 G.

5.7 Hvilke begrensninger som gjelder

Selskapet svarer ikke for skade, sykdom, dødsfall, tap eller utgifter som ikke omfattes av lov om yrkesskadeforsikring.

Yrkesskade/yrkessykdom som er konstatert før forsikringen trådte i kraft omfattes ikke.

Ved yrkesskade og yrkessykdom som omfattes av lov om yrkesskadeforsikring, kan erstatningen settes ned eller falle bort dersom arbeidstakeren forsettlig eller grovt uaktsomt har medvirket til skaden. Dette skal likevel ikke innskrenke etterlattes rett til erstatning. Skadeerstatningsloven § 5-1 gjelder tilsvarende så langt den passer.

Erstatningen kan settes ned eller falle bort dersom forsikrede forsettlig eller grovt uaktsomt har medvirket til skaden, jf. lov om yrkesskadeforsikring § 14.

6 Ytelser etter § 11 i hovedtariffavtalen

Gjelder arbeidstakere som omfattes av hovedtariffavtalen for de kommuneansatte

Ved yrkesskade/yrkessykdom som følge av arbeid i kommunal virksomhet, tilstås en engangserstatning utregnet etter G på skademeldingstidspunktet. Erstatning inklusive renter etter forsikringsavtaleloven skal likevel minst svare til erstatning etter G på oppgjørstidspunktet.

6.1 Ytelser ved yrkesskade/yrkessykdom

6.1.1 Tap i fremtidig erverv

Ved 100 % varig ervervsuførhet er erstatningssummen 15 G. Hvis forsikredes varige ervervsuførhet er lavere enn 100 %, reduseres erstatningen tilsvarende.

6.1.2 Menerstatning

Menerstatning utbetales ved varig medisinsk invaliditet på 15 % eller mer.

Erstatningen beregnes slik:

15-29 % medisinsk invaliditet	1 G
30-70 % medisinsk invaliditet	2 G
over 70 % medisinsk invaliditet	3 G

Behandlingsutgifter dekkes i henhold til bestemmelsene i punkt 7.3.

6.1.3 Erstatning ved dødsfall

Ved dødsfall utbetales en erstatning på 15 G.

Forsikringssummen utbetales i slik rekkefølge (ugjenkallelig begunstiget i den rekkefølge de er nevnt)

- Avdødes ektefelle/registrert partner.
- Samboer.
- Barn under 20 år. Disse skal ha utbetalt minst 40 % av erstatningsbeløpet selv om forsikrede etterlater seg ektefelle/registrert partner eller samboer.
- Andre personer som for en vesentlig del ble forsørget av avdøde.

Dersom avdøde ikke etterlater seg erstatningsberettigede som nevnt ovenfor, utbetales ingen erstatning.

Den samlede erstatning til de etterlatte etter §§ 10 og 11 i hovedtariffavtalen kan ikke overstige 18 G.

6.2 Samordning med lov om yrkesskadeforsikring

I de tilfeller lov om yrkesskadeforsikring medfører høyere samlet erstatning enn etter ovennevnte regler ved erstatningsutmålingen, utbetales bare erstatning etter loven.

I de tilfeller der den skadelidte eller etterlatte vil oppnå høyere erstatning etter § 11, pkt. 11.1-11.7, enn etter lov om yrkesskadeforsikring, utbetales differansen i tillegg til erstatning etter lov om yrkesskadeforsikring.

6.3 Reise til/fra arbeid

Tilsvarende erstatning som ytes etter § 11 pkt. 11.1-11.7 utbetales når forsikrede skades ved ulykke på direkte reise mellom hjem og arbeidssted, og på tjenestereise.

De samme begrensninger gjelder som for ulykkesskader i fritid, se punkt 8.5.

Behandlingsutgifter dekkes i henhold til bestemmelsene i punkt 7.3.

7 Skadeoppgjør og erstatningsberegning

7.1 Sikredes plikter ved skadetilfelle

Etter skade må forsikrede snarest søke kvalifisert legehjelp og følge legens forskrifter og behandlingsopplegg.

Når det er rimelig grunn til å tro at erstatningskrav kan bli fremsatt, skal dette uten ugrunnet opphold meldes til selskapet. Rett til erstatning kan falle bort dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om grunnlaget for erstatningskravet, jf. forsikringsavtaleloven § 18-5 første ledd.

Den som vil fremme krav mot selskapet, skal gi selskapet de opplysninger og de dokumenter som er tilgjengelig for han eller henne, og som selskapet ber om for å kunne ta stilling til kravet og eventuelt utbetale forsikringsbeløpet.

Den som ved erstatningsoppgjøret gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som han eller hun vet eller må forstå kan føre til at det blir utbetalt erstatning han eller hun ikke har krav på, mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse.

På selskapets anmodning skal det gis adgang til gjennomsyn av kilder som beskriver den forsikredes nåværende og tidligere helsetilstand, som for eksempel journaler, fraværslister og lignende.

Den forsikrede plikter uten ugrunnet opphold å la seg undersøke av lege og om nødvendig av godkjent spesialist.

Ved den forsikredes død skal skademelding oversendes selskapet sammen med:

- dødsattest med dødsårsak
- nødvendig dokumentasjon som viser hvem som har rett til erstatningen
- aldersattest for eventuelle barn

7.2 Utbetalingsregler

For ulykkesskader på direkte vei til/fra arbeid og fritidsulykker, regnes erstatningen ut fra G på skademeldingstidspunktet.

Graden av medisinsk invaliditet som erstattes, erstattes på grunnlag av sosial- og helsedepartementets invaliditetstabell av 21 april 1997.

Ved erstatningsutmålingen tas det hensyn til tidligere grad av ervervsuførhet/ medisinsk invaliditet.

Dersom invaliditetsgraden kan forandre seg, kan endelig oppgjør utsettes inntil 3 år etter skadedagen. Oppgjøret skal da basere seg på hva som må antas å bli den livsvarige medisinske invaliditeten ut fra tilstanden på 3-årsdagen.

Hvis forsikrede uten rimelig grunn motsetter seg operasjon eller annen behandling, skal det ved fastsettelse av den endelige invaliditets-/ervervsuførhetsgrad tas hensyn til den mulige forbedring en slik behandling kunne ha medført.

Erstatning for en og samme skade kan ikke overstige 100 % selv om flere lemmer eller organer er skadet.

Selskapet kan erstatte yrkesskade/yrkessykdom under forutsetning av at denne er godkjent av rikstrygdeverket som yrkesskade/yrkessykdom. Selskapet står fritt til å overprøve trygdekontorets/ rikstrygdeverkets avgjørelse.

Skade som ikke kan antas å medføre varig invaliditet og skade som utelukkende virker vansirende, samt tannskade, gir ikke rett til invaliditetserstatning.

Ved dødsfall som inntreffer etter uføre-/invaliditetserstatning er betalt, reduseres dødsfallserstatningen med det beløp som tidligere er utbetalt i henhold til vilkårene for ervervsuførhet/invaliditet.

Er det satt i gang politietterforskning i et skadetilfelle, har selskapet rett til å vente med oppgjør til etterforskningen er avsluttet.

7.3 Behandlingsutgifter

Behandlingsutgifter erstattes i inntil 2 år fra skadedagen når forsikrede er medlem av norsk folketrygd. Erstatningen er begrenset oppad til 1 G. Behandlingsutgifter erstattes selv om ulykkesskaden ikke medfører varig medisinsk invaliditet.

7.3.1 Spesielle bestemmelser vedrørende behandlingsutgifter

Selskapet erstatter nødvendige utgifter til

- Lege og tannlege. Tannskade som følge av spising, er unntatt.
- Behandling på sykehus.
- Fysikalsk behandling og behandling av kiropraktor.
- Forbindingssaker, medisiner og proteser foreskrevet av lege eller tannlege.
- Reise til og fra hjemstedet for handling som angitt ovenfor. Erstatningen er begrenset til utgifter med rimeligste transportmiddel mellom hjemsted og nærmeste behandlingssted, når det tas hensyn til skadedes tilstand.

Det skal legges fram legitimert oppgave over de behandlingsutgifter som kreves erstattet. Forsikrede har bare krav på erstatning for den del av utgiftene som overstiger det som kan kreves fra annet hold.

Selskapet erstatter ikke

- Utgifter til behandling og opphold i private sykehus eller poliklinikker.

- Utgifter til opphold på hotell, rekonvalesenthjem e.l.

Det fratrekkes en egenandel på kr 1 000 for hvert skadetilfelle.

7.4 Etteroppgjør ved lovbestemt yrkesskadeforsikring

Dersom graden av ervervsuførhet eller medisinsk invaliditet som følge av skaden eller sykdommen endrer seg vesentlig, kan forsikrede kreve etteroppgjør for erstatning ved tap i fremtidig erverv, medisinsk invaliditet og fremtidige merutgifter. Krav om etteroppgjør må fremsettes innen 5 år etter at oppgjøret var avsluttet.

7.5 Samordning av trygdeytelser

Ved utbetaling av erstatning for påførte merutgifter, og ved beregning av erstatning for fremtidige merutgifter, tapt inntekt og erstatning til andre enn ektefelle/registrert partner/samboer eller barn, gjøres det fradrag krone for krone for de trygdeytelser forsikrede har rett til som følge av skaden eller sykdommen.

Tap i fremtidig erverv, menerstatning, utgifter forbundet med dødsfallet og erstatning til ektefelle/registrert partner/samboer eller barn, utbetales uavhengig av ytelser fra folketrygden.

7.6 Samordning av reglene med lov om yrkesskadeforsikring

I den utstrekning en yrkesskadeerstatning utbetales etter reglene i bilansvarsloven skal dette samordnes, jf. hovedtariffavtalen § 11.8.

7.7 Arbeidstakere med flere stillinger

For arbeidstakere med flere stillinger som er omfattet av forsikring til dekning av tariffoppliktelse etter hovedtariffavtalen §11, begrenses den samlede erstatning til 18 G.

7.8 Renter

Ved lovbestemt yrkesskadeforsikring har sikrede krav på renter etter forskrifter gitt i medhold av lov om yrkesskadeforsikring.

Ved skader i henhold til § 11 i hovedtariffavtalen har sikrede krav på renter etter forsikringsavtaleloven.

7.9 Regress

Selskapet har rett til regress mot ansvarlig skadevolder for utbetalt erstatning, jf. lov om skadeserstatning § 3-7 og lov om yrkesskadeforsikring § 8.

Selskapet har rett til å kreve regress mot ansvarlig skadevolder eller ansvarlig skadevolders forsikringssselskap for utbetalt skadeerstatning for/ved forsikringsdekninger som ikke er finansiert av arbeidsgiver.

8 Ulykkesskade i fritid

Når det fremgår av forsikringsbeviset omfatter forsikringen også ulykkesskade i fritid.

Som ulykke regnes en plutselig eller uventet ytre hendelse som den skadelidte har vært utsatt for. Skader som følge av usedvanlige eller ekstraordnære belastninger er ikke å anse som ulykke med mindre det i tillegg skyldes en uventet ytre hendelse.

8.1 Alternativ 1

Dekningen omfatter ulykkesskade i fritid etter § 11 i hovedtariffavtalen.

For sikrede som er omfattet av hovedtariffavtalens § 11, skal erstatning inklusive renter etter forsikringsavtaleloven likevel minst svare til erstatning etter G på oppgjørstidspunktet.

- 8.1.1 Tap i fremtidig erverv
Ved 100 % varig ervervsuførhet er erstatningssummen 15 G. Hvis forsikredes varige ervervsuførhet er lavere enn 100 %, reduseres erstatningen tilsvarende.

Behandlingsutgifter dekkes i henhold til bestemmelsene i punkt 7.3.

- 8.1.2 Menerstatning
Menerstatning utbetales ved varig medisinsk invaliditet på 15 % eller mer.

Erstatningen beregnes slik:

15-29 % medisinsk invaliditet	1 G
30-70 % medisinsk invaliditet	2 G
over 70 % medisinsk invaliditet	3 G

Behandlingsutgifter dekkes i henhold til bestemmelsene i punkt 7.3.

- 8.1.3 Erstatning ved dødsfall
Ved dødsfall utbetales en erstatning på 15 G.

Forsikringssummen utbetales i slik rekkefølge (ugjenkallelig begunstiget i den rekkefølge de er nevnt)

- Avdødes ektefelle/registrert partner.
- Samboer.
- Barn under 20 år. Disse skal ha utbetalt minst 40 % av erstatningsbeløpet selv om forsikrede etterlater seg ektefelle/registrert partner eller samboer.
- Andre personer som for en vesentlig del ble forsørget av avdøde.

Dersom avdøde ikke etterlater seg erstatningsberettigede som nevnt ovenfor, utbetales ingen erstatning.

Det gjøres fradrag for erstatningsutbetaling i henhold til gruppelevsforsegling som er betalt av arbeidsgiver.

8.2 Alternativ 2

- 8.2.1 Tap i fremtidig erverv
Ved ulykke som fører til varig ervervsmessig uførhet på 100 %, ytes slik erstatning, avhengig av forsikredes alder på ulykkestidspunktet:

Alder	Erstatning	Alder	Erstatning
under 41 år	22 G	50 år	12 G
41 år	21 G	51 år	11 G
42 år	20 G	52 år	10 G
43 år	19 G	53 år	9 G
44 år	18 G	54 år	8 G
45 år	17 G	55 år	7 G
46 år	16 G	56 år	6 G
47 år	15 G	57 år	5 G
48 år	14 G	58 år	4 G
49 år	13 G	59 år og eldre	3 G

Ytelsene reduseres forholdsmessig ved lavere uføregrad enn 100 %.

- 8.2.2 Menerstatning
Menerstatning utbetales ved varig medisinsk invaliditet 15 % eller mer.
Erstatningen beregnes slik:

15-29 % medisinsk invaliditet	1 G
30-70 % medisinsk invaliditet	2 G
over 70 % medisinsk invaliditet	3 G

Behandlingsutgifter dekkes i henhold til bestemmelsene i punkt 7.3.

8.2.3

Erstatning ved dødsfall

Når ulykken medfører død, ytes slik erstatning, avhengig av forsikredes alder på ulykkestidspunktet:

Alder	Erstatning
under 41 år	12 G
41 år	11 G
42 år	10 G
43 år	9 G
44 år	8 G
45 år	7 G
46 år	6 G
47 år	5 G
48 år	4 G
49 år	3 G
50 år og eldre	2 G

Det gjøres fradrag for eventuell erstatning som er utbetalt for ervervsmessig uførhet, samt erstatningsutbetaling i henhold til gruppelevsforikring som er betalt av arbeidsgiver.

Forsikringssummen utbetales i slik rekkefølge (ugjenkallelig begunstiget i den rekkefølge de er nevnt)

- Avdødes ektefelle/registrert partner.
- Samboer.
- Barn under 20 år. Disse skal ha utbetalt minst 40 % av erstatningsbeløpet selv om forsikrede etterlater seg ektefelle/registrert partner eller samboer.
- Andre personer som for en vesentlig del ble forsørget av avdøde.

Dersom avdøde ikke etterlater seg erstatningsberettigede som nevnt ovenfor, utbetales ingen erstatning.

8.3

Alternativ 3

Forsikringssummene fremgår av forsikringsbeviset.

Det gjøres fradrag for erstatningsutbetaling i henhold til gruppelevsforikring som er betalt av arbeidsgiver.

8.3.1

Tap i fremtidig erverv

Ved ulykke som fører til varig ervervsmessig uførhet på 100 %, ytes slik erstatning, avhengig av forsikredes alder på ulykkestidspunktet:

Alder	Erstatning i % av forsikringssum	Alder	Erstatning i % av forsikringssum
under 41 år	100 %	50 år	55 %
41 år	95 %	51 år	50 %
42 år	91 %	52 år	45 %
43 år	86 %	53 år	41 %
44 år	82 %	54 år	36 %
45 år	77 %	55 år	32 %
46 år	73 %	56 år	27 %
47 år	68 %	57 år	23 %
48 år	64 %	58 år	18 %
49 år	59 %	59 år og eldre	14 %

Ytelsene reduseres forholdsmessig ved lavere uføregrad enn 100 %.

8.3.2

Menerstatning

Menerstatning utbetales ved varig medisinsk invaliditet på 15 % eller mer.

Erstatningen beregnes slik:

Medisinsk invaliditetsgrad:	% av forsikringssum
15-24%	17 %
25-34%	22 %
35-44%	33 %
45-54%	44 %
55-64%	56 %
65-74%	67 %
75-84%	83 %
85-100%	100 %

Behandlingsutgifter dekkes i henhold til bestemmelsene i punkt 7.3.

8.3.3

Erstatning ved dødsfall

Når ulykken medfører død, ytes slik erstatning, avhengig av forsikredes alder på ulykkestidspunktet:

Alder	Erstatning i % av forsikringssum
under 41 år	100 %
41 år	92 %
42 år	83 %
43 år	75 %
44 år	67 %
45 år	58 %
46 år	50 %
47 år	42 %
48 år	33 %
49 år	25 %
50 år og eldre	17 %

Forsikringssummen utbetales i slik rekkefølge (ugjenkallelig begunstiget i den rekkefølge de er nevnt)

- Avdødes ektefelle/registrert partner.
- Samboer.
- Barn under 20 år. Disse skal ha utbetalt minst 40 % av erstatningsbeløpet selv om forsikrede etterlater seg ektefelle/registrert partner eller samboer.
- Andre personer som for en vesentlig del ble forsørget av avdøde.

Dersom avdøde ikke etterlater seg erstatningsberettigede som nevnt ovenfor, utbetales ingen erstatning.

Det gjøres fradrag for erstatningsutbetaling i henhold til gruppelevsforsegling som er betalt av arbeidsgiver.

8.4

Alternativ 4

Dekningen omfatter ulykkeskade i fritid.

Erstatningen beregnes i henhold til hovedtariffavtalen § 11 eller i henhold til lov om yrkesskadeforsikring, begrenset til følgende erstatningsposter:

- Menerstatning som følge av varig medisinsk invaliditet.
- Ervervsstatning på grunnlag av varig ervervsmessig uførhet.
- Dødsfallserstatning

Behandlingsutgifter dekkes i henhold til bestemmelsene i punkt 7.3.

I de tilfeller det ytes høyere samlet erstatning etter bestemmelsene i §11 enn etter yrkesskadeloven, utbetales differansen i tillegg til erstatning i henhold til loven. Differansen er gjenstand for renteberegning etter forsikringsavtalelovens bestemmelser.

Det gjøres fradrag for erstatningsutbetaling i henhold til gruppelivsforsikring som er betalt av arbeidsgiver.

8.5 Begrensninger ved ulykkesskade i fritid

(Disse begrensningene gjelder også for ulykkesskader til/fra arbeid, jfr. punkt 6.3).

8.5.1

Selskapet dekker ikke:

- a. Ulykker inntruffet før arbeidstakeren ble omfattet av forsikringen.
- b. Skade på sinnet alene, for eksempel sjokk – uten at det samtidig er oppstått legemsskade. Psykiske skader dekkes bare når det samtidig er oppstått en fysisk skade som medfører livsvarig og erstatningsmessig medisinsk invaliditet og/eller ervervsuførhet.
- c. Skade som skyldes slagtilfelle, besvimelse, illebefinnende eller annen sykkelig tilstand. Selv om en ulykkesskade kan påvises som årsak, svarer selskapet ikke for følgende sykdommer eller sykelige tilstander:
 - hjerte-/karsykdommer
 - muskel-/skjelettsykdommer
 - blodsykdommer
 - kreftsykdommer
 - nevroser
 - fibromyalgi.
- d. Sykdom oppstått ved infeksjon eller stikk/bitt av insekt. Dog svarer forsikringen for lokal sårinfeksjon og blodforgiftning oppstått på denne måte. Andre infeksjoner svarer forsikringen for bare når det må anses å være på det rene at årsaken er infeksjon av sår oppstått ved ulykkesskade og at en annen smittemåte må anses utelukket.
- e. Skade ved forgiftning ved mat, drikke eller nytelsesmidler, samt skade ved behandling med- eller inntaking av medikamenter, med mindre det skjer etter ordre fra lege som et ledd i behandlingen av en erstatningsmessig ulykkesskade. Skade ved inntaking av sove- og smertestillende midler er dog under enhver omstendighet unntatt.
- f. Skade som skyldes medisinske komplikasjoner oppstått ved undersøkelse eller behandling av lege, sykehus eller fysikalsk institutt. Selskapet dekker likevel skade som oppstår når den forsikrede behandles på grunn av en ulykkesskade som er erstatningsmessig i henhold til denne ulykkesdekningen.
- g. Skade som skyldes påvirkning av lys eller temperatur, med mindre den forsikrede var utsatt for påvirkningen som følge av en ulykkesskade som selskapet svarer for, eller påvirkningen skyldes en nødssituasjon som den forsikrede ufrivillig var kommet opp i. Selskapet dekker likevel slike skader når årsaken er en nødssituasjon forsikrede ufrivillig var kommet i.
- h. Forsettlig fremkalt skade. Selskapet er likevel ansvarlig dersom forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. Med rekkevidde skal i denne sammenheng forstås den umiddelbare følgen av handlingen, nemlig legemsskaden.

- i. Har den forsikrede grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang, kan selskapets ansvar settes ned eller falle bort. Det samme gjelder dersom den forsikrede grovt uaktsomt fremkaller forsikringstilfellet gjennom overtredelse av en sikkerhetsforskrift. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet, om forsikrede var i selvforskyldt rus, hvilken virkning nedsettelse eller bortfall av selskapets ansvar vil få for den som har krav på forsikringen eller for andre personer som er økonomisk avhengig av ham eller henne, og forholdene ellers.
- j. Selvmord eller forsøk på selvmord. Selskapet dekker likevel selvmord dersom sikrede kan sannsynliggjøre at dette skyldes en akutt sinnsvirring med ytre årsak, – og ikke en sinnslidelse. Kravstilleren har bevisbyrden for at selvmordet eller forsøket på selvmord skyldes at den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling.
- k. Skade ved forgiftning av gass, med mindre forgiftningen er oppstått plutselig ved en enkelt anledning gjennom et uhell, og det må anses helt på det rene at den er skjedd ufrivillig. Gassforgiftning i garasje er dog under enhver omstendighet unntatt.
- l. Drukning med mindre kravstilleren kan godtgjøre at drukningen ikke skyldes sykdom, sykkelig tilstand eller forhold som selskapet etter vilkårene ellers ikke svarer for.
- m. Ulykkesskader som inntreffer under oppdagelsesreiser eller ekspedisjoner.
- n. Skade ved deltakelse i slagsmål eller forbrytelse.
- o. Skade som følge av selvforskyldt rus på grunn av inntak av alkohol, narkotiske stoffer eller medisiner.
- p. Tannskade som følge av spising.
- q. Behandling og opphold i private sykehus eller poliklinikker.
- r. Utgifter til opphold på hotell, rekonvalesenthjem og lignende.

8.5.2 Sykelig tilstand/disposisjon eller men
 Når det kan antas at sykkelig tilstand/disposisjon eller men sammen med ulykkesskaden har medvirket til forsikredes invaliditet, ervervsuførhet eller død, reduseres erstatningen i den grad den sykelige tilstanden/disposisjonen eller det tidligere men har hatt betydning for invaliditeten, ervervsuførheten eller dødsfallet.

8.5.3 Fritidsaktiviteter/sport
 Selskapet dekker ulykkesskade som inntreffer under utøvelse av fritidsaktiviteter eller alminnelig sport.

Selskapet dekker ikke skade oppstått under

- utøvelse av boksing, bryting, judo, karate og andre kampsporter
- fotball, håndball, rugby, amerikansk fotball, bandy og ishockeykonkurranser som skal approberes av forbund eller krets. Dog gjelder forsikringen for slike bedriftskonkurranser
- storslalåm, utfor og freestylereenn i løyper som er spesielt utstukket for slike renn
- klatring, herunder fjellklatring, isklatring, klippeklatring, grotteklatring, juving, bouldring eller lignende
- bobjøring
- uorganisert brevandring og rafting
- dykking med tilførsel av luft eller pustegass
- fallskjermhopping, ballongferd, hanggliding, paragliding, flyging med mikro-
/ultralette fly og seilfly
- profesjonell sport
- trening eller deltakelse i hastighetsløp med motorkjøretøy eller båt
- basehopping
- annen ekstremsport som off-pistekjøring, heliskiing, paraskiing og lignende

8.6 Militærtjeneste

Under krigstilstand er forsikringen ute av kraft for militærpersoner. Forsikringen gjelder ikke militærtjeneste i fredstid under tjeneste i væpnede styrker utenfor Norge, med mindre kravstilleren godtgjør at skaden ikke skyldes slik tjeneste.

8.7 Naturkatastrofer, krig og ordensforstyrrelser

Selskapet svarer ikke for skade eller økning av skade som direkte eller indirekte er forårsaket av, eller står i sammenheng med, jordskjelv og vulkanske utbrudd, atomkjernereaksjoner, krig og krigslignende handlinger enten krig er erklært eller ikke, terrorisme, opprør eller liknende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

Ved terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser – og som forstås å være utført i den hensikt å øve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer, eller for å fremkalle frykt.

8.8 Flykapring

Forsikringen dekker ulykkesskade som skyldes flykapring/flysabotasje.

9 Skader som erstattes etter særskilt avtale (særvilkår)

Bare de særvilkår som er angitt i forsikringsbeviset gjelder for forsikringen.

9.1 Reise til/fra arbeidssted - dekningsnivå som i arbeidstid

Når forsikrede skades ved ulykke på direkte reise mellom hjem og arbeidssted, beregnes erstatningen enten i henhold til lov om yrkesskadeforsikring med tilhørende forskrifter, eller hovedtariffavtalen § 11.

I de tilfeller det ytes høyere samlet erstatning etter bestemmelsene i §11 enn etter yrkesskadeloven, utbetales differansen i tillegg til erstatning i henhold til loven.

9.2 Medisinsk invaliditet - forhøyet forsikringssum

Dekningen omfatter medisinsk invaliditet på 15 % eller mer, inntil den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset. Erstatningen beregnes i henhold til punkt 8.3.2. Det gjøres fradrag for yrkesskadeforsikringens menerstatning.

9.3 Medisinsk invaliditet under 15 %

Dekningen omfatter varig medisinsk invaliditet under 15 %. Erstatningen beregnes som en prosentvis andel av forsikringens maksimale erstatningssum, tilsvarende den medisinske invaliditetsgraden.

9.4 Opphevet samordning med gruppelivsforsikring

Dekningen opphever vilkårenes bestemmelser om fradrag og begrensninger for utbetalt gruppelivserstatning.

9.5 Ulykkesforsikring for særskilte aktiviteter/personell

Forsikringen gjelder aktiviteter/personell spesifisert i forsikringsbeviset. Forsikringen gjelder når personellet er involvert i den spesifiserte aktiviteten samt direkte reise til og fra det sted aktiviteten finner sted. Utmåling av erstatninger foretas etter samme alternativer og regelverk som i punkt 8 Ulykkesskader i fritid.

9.6 Hjemmekontor

Når forsikrede skades ved ulykke i forbindelse med arbeid på hjemmekontor beregnes erstatningen enten i henhold til lov om yrkesskadeforsikring med tilhørende forskrifter, eller hovedtariffavtalen § 11.

I de tilfeller det ytes høyere samlet erstatning etter bestemmelsene i §11 enn etter yrkesskadeloven, utbetales differansen i tillegg til erstatning i henhold til loven.

Det forutsettes at arbeidstakeren har tillatelse fra arbeidsgiveren til å utføre arbeid hjemme og at vedkommende ikke var sykmeldt på ulykkestidspunktet. Ulykken må ha skjedd på en hverdag på personens registrerte privatadresse mellom klokka 08:00 og 17:00.

10 Generelle vilkårsbestemmelser for ulykke/yrkesskade

10.1 Fornyelse av forsikringen/oppsigelse

Forsikringen er bindende for avtalt forsikringstid, normalt ett år. Likevel kan forsikringstakeren si opp avtalen dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner. Forsikringstakeren skal varsle selskapet med en frist på minst en måned.

Forsikringstakeren frasier seg retten i Forsikringsavtalelovens §12-3 2. ledd til å flytte forsikringen til et annet selskap i forsikringstiden, jfr. §12-3 4. ledd.

Forsikringen fornyes for ett år om gangen dersom forsikringstakeren ikke sier opp avtalen innen forsikringstidens utløp. For selskapet er oppsigelsestiden 2 måneder før utløpet av forsikringstiden.

10.2 Opphør av forsikringen ved manglende premiebetaling

Dersom de angitte betalingsfrister ikke overholdes, vil forsikringsavtalen i sin helhet opphøre. Dette innebærer at selskapet ikke dekker skader som oppstår etter varslet opphørsdato. Selskapet vil da beregne premie for den tiden forsikringen har vært i kraft.

10.3 Uriktige opplysninger

Dersom de opplysninger om risikoen som forsikringstakeren eller andre på hans vegne gir ved avtaleinngåelsen viser seg å være uriktige eller ufullstendige i vesentlig grad, kan selskapet si opp forsikringen med 14 dagers varsel.

Har forsikringstakeren forsømt sin opplysningsplikt, kan retten til erstatning falle bort eller settes ned.

10.4 Klageinstans

Hvis selskapet helt eller delvis avslår et krav på forsikringsytelse, eller hvis det på annen måte oppstår tvist mellom selskapet, forsikringstaker, forsikrede eller den som ellers har rett til ytelser etter ulykke/ yrkesskedeforsikringen, kan tvisten forelegges Forsikringsklagekontoret, Pb. 53 Skøyen, 0212 Oslo.

10.5 Foreldelse

Ved lovbestemt yrkesskade foreldes sikredes krav mot selskapet etter 3 år. Fristen begynner å løpe ved utløpet av det kalenderår da sikrede fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om det forhold som begrunner kravet, jf. yrkesskadeloven § 15.

For øvrige ulykkesskader foreldes sikredes krav mot selskapet etter 3 år. Fristen begynner å løpe ved utløpet av det kalenderår da den berettigede fikk nødvendig kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jf. forsikringsavtaleloven § 18-6.

10.6 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot selskapet, kan miste enhver rett etter forsikringsavtalen. Har denne flere forsikringsavtaler med selskapet, mistes også retten til erstatning etter disse ved samme hendelse. Selskapet kan med øyeblikkelig virkning si opp enhver forsikringsavtale med forsikringstakeren.

10.7 Valuta

Premier og erstatninger regnes i norske kroner dersom ikke annet er avtalt.

10.8 Lovvalg

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring og ikke annet er avtalt.

10.9 Vernetting

Twister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning, eller annet er avtalt.

10.10 Tilbakebetaling av premie ved opphør av forsikringen i forsikringstiden

Opphører selskapets ansvar i forsikringstiden, har forsikringstaker krav på å få tilbakebetalt premie. Premien som skal godskrives forsikringstakeren, skal utgjøre en forholdsmessig andel av premien som den gjenstående forsikringstiden utgjør i antall hele måneder i forhold til den samlede forsikringstiden, jf forsikringsavtaleloven § 3-9.